

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA	
PREDLAGAČ PROPISA	Ministarstvo rada i socijalnog staranja
NAZIV PROPISA	Predlog odluke o utvrđivanju godišnjeg broja dozvola za privremeni boravak i rad stranaca za 2016. godinu
<p>1. Definisane probleme</p> <ul style="list-style-type: none"> - Koje probleme treba da riješi predloženi akt? - Koji su uzroci problema? - Koje su posljedice problema? - Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri? - Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)? <ul style="list-style-type: none"> - Predloženi propis treba da omogući uspostavljanje ravnoteže između potrebe zapošljavanja domaće radne snage, posebno na sezonskim poslovima i naglašenih potreba poslodavaca za zapošljavanjem u određenim djelatnostima, kada te potrebe ne može u potpunosti zadovoljiti domaća ponuda. - Uzroci problema mogu biti: neodgovarajuća kvalifikaciona struktura nezaposlenih; nemotivisanost za prihvatanje zaposlenja i nedostatak mobilnosti domaće radne snage; - Povećanje broja stranaca u ukupnom zapošljavanju, a posebno izraženo tokom turističke sezone; - Uslijed neodgovarajuće kvalifikacione strukture, nemotivisanosti i nedostatka mobilnosti domaće radne snage a iskazanih potreba poslodavaca posebno tokom sezone, najviše bi bili oštećeni privredni subjekti; - Bez primjene propisa, poslodavcima bi bila ograničena mogućnost angažovanja radne snage za potrebe obavljanja svoje privredne aktivnosti. 	
<p>2. Ciljevi</p> <ul style="list-style-type: none"> - Koji ciljevi se postižu predloženim propisom? - Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo. <ul style="list-style-type: none"> - Predloženim propisom uspostavlja se ravnoteža između ponude i tražnje na tržištu rada i stvaraju se uslovi za zadovoljavanje potreba poslodavaca za zapošljavanjem strane radne snage, koja se ne može obezbijediti ponudom sa domaćeg tržišta. - Propis je usklađen sa Zakonom o strancima („Sl. list CG”, br. 56/14 i 28/15) i Uredbom o kriterijumima i postupku za utvrđivanje godišnjeg broja dozvola za privremeni boravak i rad stranaca („Sl. list CG”, br. 40/15). 	
<p>3. Opcije</p> <ul style="list-style-type: none"> - Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba 	

razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- **Obrazložiti preferiranu opciju?**

-Osnov za donošenje Odluke o utvrđivanju godišnjeg broja dozvola za privremeni boravak i rad stranaca za 2016. godinu sadržan je u članu 73 Zakona o strancima. Navedenom odredbom propisano je da godišnji broj dozvola za privremeni boravak i rad stranaca – godišnju kvotu, utvrđuje Vlada Crne Gore, u skladu sa migracionom politikom, stanjem i kretanjem na tržištu rada u Crnoj Gori, najkasnije do 30. novembra tekuće, za narednu godinu.

-Za 2016. godinu predlaže se utvrđivanje godišnje kvote u ukupnom broju od 14.792 dozvola. Iz navedenog broja, izdvaja se 3.000 dozvola za privremeni boravak i rad stranaca, koje Ministarstvo rada i socijalnog staranja, može dodatno rasporediti za pojedine namjene, u skladu sa potrebama tržišta rada na zahtjev Zavoda za zapošljavanje Crne Gore.

Za zapošljavanje stranaca se utvrđuje broj 4.410 dozvola, za sezonsko zapošljavanje 6.830 dozvola i za pružanje ugovorenih usluga 552 dozvola. Dakle, iz ukupno utvrđenog broja raspoređeno je 11.792 dozvola.

Primjenom Zakona o zapošljavanju i radu stranaca (od 1. januara do 31. marta 2015. godine) i novog Zakona o strancima (od 1. aprila do 13. oktobra 2015. godine) u periodu od 1. januara do 13. oktobra 2015. godine izdato ukupno 14.602 radnih dozvola i dozvola za privremeni boravak i rad stranaca, i to 12.763 u kvoti i 1.839 van kvote.

S obzirom na to da je u periodu od 1. januara do 13. oktobra 2015. godine izdato 12.763 dozvola u kvoti, to u odnosu na dozvoljenu godišnju kvotu znači da je za ovaj period stepen iskorišćenosti kvote 54,5%.

Prema podacima Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, u istom periodu prošle godine bilo je izdato 19.728 radnih dozvola, što znači da je u 2015. godini, za izvještajni period izdato 26% manje radnih dozvola i dozvola za privremeni boravak i rad stranaca.

Odlukom o utvrđivanju broja radnih dozvola za strance za 2015. godinu („Službeni list CG“, broj 53/14) kvota je utvrđena u ukupnom broju od 23.400.

U odnosu na godišnju kvotu utvrđenu za 2015. godinu, za 2016. godinu se predlaže manji broj, imajući u vidu, pored smanjenja broja izdatih dozvola tokom 2015. godine u odnosu na ranije godine, i da je, između ostalog, Zakonom o strancima propisano da se dozvola za privremeni boravak i rad stranaca mimo godišnje kvote može izdati strancu koji je uključen u realizaciju razvojnih projekata koje je utvrdila Vlada Crne Gore. Za realizaciju navedenih projekata, u godišnjoj kvoti za 2015. godinu bilo je opredijeljeno 3.000 radnih dozvola.

Ukoliko dođe do promjena na tržištu rada ili zbog posebnih uslova u pojedinim djelatnostima, Vlada Crne Gore može ograničiti godišnju kvotu, povećati broj, odnosno izvršiti preraspored po namjenama, shodno članu 74 stav 2 Zakona o strancima.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
  - Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
  - Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
  - Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
  - Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.
- Donošenje predloženog propisa imaće pozitivan uticaj na tržište rada na privredne subjekte;
  - Neće izazivati dodatne troškove;

- Propisom se podržava legalno zapošljavanje stranaca;
- Ne postoje administrativna opterećenja i biznis barijera.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? obrazložiti.

Kod procjene fiskalnog uticaja primjene Odluke pošlo se od sljedećih pretpostavki:

- da će se prosječna zarada stranca koji se zaposli u Crnoj Gori u 2016. godini, imajući u vidu zanimanje, odnosno poslove koje će obavljati, kretati oko 300 €;
- da će se fiskaliteti na zaradu od 300 € kretati oko 200,82 € i
- da će ostvarenje godišnje kvote biti 90%.

Polazeći od navedenih pretpostavki, a imajući u vidu strukturu dozvola za privremeni boravak i rad stranaca, procijenjen je sljedeći fiskalni uticaj:

1. Po osnovu dozvola za privremeni boravak i rad radi zapošljavanja (4.410), koji bi se radno angažovali prosječno šest mjeseci, fiskaliteti bi iznosili **4.782.327,48 €**.
2. Po osnovu dozvola za privremeni boravak i rad radi sezonskog zapošljavanja (6.830), od kojih bi se 60% radno angažovalo jedan mjesec, a 40% dva mjeseca, fiskaliteti bi iznosili **1.727.855,28 €**.
3. Po osnovu dozvola za privremeni boravak i rad radi pružanja ugovorenih usluga (552) **796.853,76 €**.
4. Po osnovu izdvojenih dozvola za privremeni boravak i rad stranaca (3.000) **3.253.284,00 €**.
5. Po osnovu administrativne takse shodno Zakonu o administrativnim taksama – Tarifni broj 24b- **133.120,00 €**.

Prema tome, ukupni fiskalni prihodi po navedenim osnovama iznose 10.693.440,52 €.

Ovdje treba napomenuti da je procjena fiskalnog uticaja izvršena na osnovu Zakona o administrativnim taksama, gdje je još uvijek posebno iskazan tarifni broj za radne dozvole, a posebno tarifni broj za privremeni boravak stranaca, te je i u tom smislu u obzir uzet samo iznos koji je preciziran tarifnim brojem koji je utvrđen za radne dozvole.

Ukoliko se uzme u obzir i važeća taksa za privremeni boravak stranaca, ovaj iznos bi se uvećao duplo.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. obrazložiti.

- Prilikom donošenja propisa nije korišćena eksterna ekspertska podrška;
- Radi izrade Predloga odluke o utvrđivanju godišnjeg broja dozvola za privremeni boravak i rad

stranaca za 2016. godinu formirana je Radna grupa, u kojoj su, pored predstavnika Ministarstva rada i socijalnog staranja, bili i predstavnici: Ministarstva unutrašnjih poslova, Ministarstva održivog razvoja i turizma, Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja, Ministarstva saobraćaja i pomorstva, Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, Zavoda za statistiku Crne Gore, Poreske uprave, Privredne komore Crne Gore, Unije poslodavaca Crne Gore, Saveza sindikata Crne Gore i Unije slobodnih sindikata Crne Gore.

- Na predlog godišnje kvote dozvola za privremeni boravak i rad stranaca za 2016. godinu, koji je pripremio Ministarstvo rada i socijalnog staranja, dobijena su mišljenja organa državne uprave nadležnih za pojedine djelatnosti za koje se utvrđuje kvota, Zavoda za zapošljavanje Crne Gore i Socijalnog savjeta, što je u skladu sa članom 74 stav 1 Zakona o strancima.
- Poslodavci nijesu na adekvatan način iskazali svoje potrebe za zapošljavanjem u narednoj godini. Unija poslodavaca Crne Gore nije podržala predlog za utvrđivanje godišnje kvote dozvola za privremeni boravak i rad stranaca za 2016. godinu.

7: Monitoring i evaluacija

- **Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?**
- **Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?**
- **Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?**
- **Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?**
- Ne postoje prepreke za implementaciju propisa;
- Ispunjenje ciljeva će se mjeriti prema broju zaposlenih stranaca I broju zaposlene domaće radne snage;
- Za sprovođenje monitoringa i evaluaciju biće zaduženi Ministarstvo rada i socijalnog staranja i Zavod za zapošljavanje Crne Gore.

Datum i mjesto

Podgorica, 27.11.2015.godine

